

8. Školní družina

Autoři:

Marcela Hadačová
Martina Císařová

8.1 Identifikační údaje

Školní družina je součástí ZŠ T. G. M. Suchdol nad Lužnicí.

IZO: 114 400 253

Kapacita ŠD: 90 žáků pravidelné docházky

8.2 Charakteristika školní družiny

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání, její činnost se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění a Vyhláškou č. 74 o zájmovém vzdělávání.

Školní družina se nachází v moderní, nově zrekonstruované budově základní školy. Pro žáky 1. stupně jsou zřízena tři oddělení. Každé oddělení má svou prostorově a hygienicky vyhovující třídu. Vstup do školy je uzamčen a vychovatelky ovládají vstup dálkovým ovládáním dveří.

Ke škole náleží venkovní areál, kde jsou prolézačky, klouzačky, pískoviště, hřiště a lesík. Venkovní zařízení je v prostoru velmi efektivně umístěné. Celý areál je oplocen s dvěma uzamykatelnými branami.

Provoz ve školní družině zajišťují tři vychovatelky. Vychovatelky spolupracují s učitelkami - zejména 1. stupně.

Rodiče jsou každodenně informováni o problémech i úspěších dětí, protože si je (z 90%) osobně vyzvedávají.

8.3 Charakteristika ŠVP

Škola není speciálně zaměřena, nabízí standardní výuku a vzdělání. Činnost ŠD vychází z ročního plánu školy.

8.4 Výchovně vzdělávací plán

Výchovně vzdělávací plán vychází ze Školního řádu školy a z rozvrhů jednotlivých ročníků. Dále pak časový plán ranní družiny a ukončení odpolední družiny se řídí zájmem rodičů a možnostmi školy.

Režim dne:

pondělí – pátek

- ranní družina
- oběd
- odpočinková činnost
- zájmová činnost
- pobyt venku
- individuální činnost ve třídě

Odpolední činnost doplňuje řada kroužků jak uměleckého, tak sportovního zaměření.

Během týdne dochází někteří žáci na hudební hodiny do dislokovaného pracoviště ZuŠ.

8.5 Klíčové kompetence

Kompetence k řešení problémů

- hledá různé varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi
- nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení
- započaté činnosti dokončuje

Kompetence komunikativní

- výstižně se vyjadřuje
- naslouchá promluvám druhých a porozumí jim
- získané komunikativní dovednosti využívá k vytváření vztahů (kamarádství)

Kompetence sociální a personální

- oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci
- při práci ve skupině se podělí o pomůcky a materiál
- přijme jednoduchou roli ve skupině
- rozezná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu a dovede se jí bránit

Kompetence občanské

- v krizové situaci a situaci ohrožující zdraví a život postupuje podle pokynů kompetentních osob
- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svého jednání (nápadů)

Kompetence pracovní

- po celou dobu práce udržuje své pracovní místo v pořádku
- vyhodnocuje výsledky své činnosti
- nebojí se říci „ne“ – nevhodným nabídkám na využití volného času
- vybírá zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času

8.6 Učební osnovy

Školní družina		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Člověk a zdraví		
Upevňuje získané dovednosti a návyky (hygiena, spol. chování)	Míčové hry, závodivé hry, běh, prolézačky Kolektivní hry, kopaná, vybíjená Pravidla společenského chování	Soutěž družstev
Přispívá k rozvoji tělesné zdatnosti, otužování a sportovnímu chování		
Využívá znalostí z dopravní výchovy Seznamuje se s nebezpečnými situacemi	Přecházení vozovky, určování dopravních značek Orientace v okolí školy, v obci Turistické značky	Vycházky
Umění a kultura		
Využívá estetického citění, představivosti Rozvíjí fantazii	Malování, kreslení, stříhání Malování na chodníky Návštěva knihovny	Seznámení s různými technikami – modelování, koláže... Výtvarné soutěže
Zajímá se o hudbu Rozvíjí smysl pro rytmus	Poslechové skladby, hra na orff. nástroje, zpěv	Poslech CD, MC, mluveného slova
Rozvíjí správnou výslovnost, vyjadřovací schopnosti, dýchání Vytváří se vztah k uměleckým dílům	Rozpočítadla, jazykolamy, hra na tělo Četba na pokračování Taneční kroky a hry	Aerobic, diskotéka
Seznamuje se s významnými osobnostmi literatury	Noc s Andersenem – chat	Přenocování ve škole

Člověk a svět práce		
Seznamuje se s různými pracovními technikami	Práce s papírem, textilem, přírodninami, modelínou, hlinou	Využití keramické dílny, práce ve skupinách Účast v soutěžích
Rozvíjí zručnost, představivost a fantazii	Tvořivé hry, stavebnice	Pomoc při úklidu pomůcek
Zdokonaluje sebeobslužnou činnost - hygiena prostředí	Zalévání rostlin Podílení se na výzdobě třídy a školy	Dodržování bezpečnosti při práci
Člověk a jeho svět		
Snaží se vytvářet pěkné vztahy – chování ke spolužákům i dospělým	Oslovování kamarádů a dospělých	Komunitní kruh
Snaží se o slušné vystupování na veřejnosti	První pomoc, důležitá telefonní čísla Oblékání, hygiena	Připomínání důležitých výročí a událostí Výcházky Lidové tradice videoprojekce
Zvládne základní sebeobslužné činnosti		
Poznává a chrání přírodu	Práce s knihami, časopisy Promítání diafilmů	

8.7 Hodnocení

Při hodnocení se neznámkuje, používá se především pochvala a děti jsou motivovány k dalším činnostem.

Způsoby hodnocení.:

- Slovní pochvala
- Zveřejnění na nástěnce
- Medializace (místní tisk, www stránky)

Přestupky, které se neslučují s Řádem školní družiny, řeší vychovatelka individuálně s každým žákem, informuje rodiče (možný i zápis do notýsku, či do žákovské knížky).

8.8 Řád školní družiny

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení vyhlášky č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech, v platném znění, vydává ředitel školy Mgr. Ladislav Ondřích jako statutární orgán školy řád školní družiny. Školní družina se ve své činnosti řídí zejména prováděcím předpisem k zákonu č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Poslání školní družiny

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky.

Přihlašování a odhlašování žáků

ŠD je určena především pro žáky 1. stupně, v odůvodněných případech může být do ŠD zařazen i žák 2. stupně.

O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Děti jsou přijímány na základě vyplnění zápisního lístku. Přednostně jsou přijímány děti zaměstnaných rodičů.

Za pobyt dětí ve ŠD je vybírán poplatek ve výši 50 Kč, který se platí měsíčně zpětně. Poplatek je stejný pro žáky přihlášené k pravidelné i nepravidelné docházce. Osvobodit od poplatku ve ŠD může ředitel školy zákonného zástupce žáka, který pobírá sociální příspěvek a tuto skutečnost prokáže řediteli ZŠ před rozhodným obdobím.

Úhrada poplatku se provádí inkasem společně se stravným. Ve výjimečných případech lze platit v hotovosti.

Pokud za žáka není zaplacen poplatek, vedoucí školní jídelny o tom uvědomí ředitele školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitel školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školní družiny.

Výše úplaty zůstává stejná i v měsíci, kdy jsou vedlejší prázdniny nebo při nepřítomnosti dítěte ve školní družině.

Rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí družině rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny; tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku. Odchytky od docházky žáka, nebo pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou než je obvyklé a než je uvedeno na zápisním lístku, sdělí rodiče družině písemně. Předem známou

nepřítomnost žáka v družině zákonný zástupce oznámí písemně. Na telefonickou žádost nebude dítě ze školní družiny uvolněno.

Veškeré důležité informace rodičům sdělují vychovatelky družiny písemně.

Dítě je možné odhlašovat ze ŠD kdykoliv během školního roku (písemná žádost rodičů).

Organizace činnosti

Provozní doba ŠD je od 5,45 hodin do 7.35 hodin a po skončení vyučování do 16:30 hodin. Provoz ŠD končí v 16.30 hodin.

Oddělení ŠD se naplňuje nejvýše do počtu 30 žáků.

Do školní družiny přicházejí žáci po skončení vyučování pod vedením vychovatelky nebo učitelky. Vychovatelky vedou děti na oběd, kde nad nimi vykonávají dozor, a pak je odvádějí zpět do družiny. Pokud ostatní třídy končí později, předá děti vychovatelce do školní družiny učitelka, která vyučovala poslední hodinu.

Ředitel školy stanovuje rozsah denního provozu ŠD a rozvrh činnosti. Ředitel schvaluje podpisem na úvodní stránce přehledu výchovně vzdělávací práce týdenní skladbu zaměstnání.

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností:

Odpočinkové činnosti - mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají, a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.

Rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.

Zájmové činnosti - rozvíjejí osobnost žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Činnost může být organizována pro vybrané žáky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka ŠD, či jiný pedagog.

Příprava na vyučování - zahrnuje okruh činností souvisejících s plněním školních povinností, nejedná se však o vypracovávání domácích úkolů. Jedná se o zábavné didaktické hry, ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, práci s knihou, atd.

Při nevyzvednutí žáka do stanovené doby rodiči vychovatelka nejdříve podle možností informuje telefonicky rodiče žáka a osoby uvedené na přihlášce dítěte do ŠD. Pokud je tento postup bezvýsledný, zůstává vychovatelka se žákem ve ŠD. V případě nevyzvednutí dítěte do 17. hodiny kontaktuje vychovatelka vedení školy a Policii ČR.

V době vedlejších prázdnin nebo mimořádného volna v průběhu školního roku je zajišťován pouze omezený provoz školní družiny s přihlédnutím k organizačně technickým důvodům pro vyhlášení tohoto volna. Před každými prázdninami a mimořádným volnem rozdají s dostatečným předstihem (minimálně týden předem) vychovatelky ŠD všem žákům navštěvujícím ŠD informaci o provozu ŠD v těchto dnech. Rodiče na toto období přihlašují své dítě písemně. ŠD není v provozu, pakliže je počet přihlášených žáků nižší než pět.

Jednotlivá oddělení ŠD jsou vzhledem ke klesajícímu počtu žáků po 15. hodině spojována. Spojit činnost oddělení lze i v době, kdy počet žáků v takto spojeném oddělení je max. 30.

ŠD může organizovat další činnosti (výlety, sportovní a kulturní akce atd.), které jsou uskutečňovány mimo stanovenou provozní dobu ŠD. Děti jsou na ně přihlašovány písemně. Mohou se jich účastnit i děti, které ŠD nenavštěvují.

Chování žáků

Žák bez vědomí vychovatelky oddělení školní družiny neopouští. Za žáka, který byl ve škole a do ŠD se nedostavil, vychovatelka neodpovídá.

Doba pobytu žáka ve ŠD se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku.

V ŠD se žák řídí pokyny vychovatelek, školním řádem a řádem školní družiny.

Pokud žák soustavně narušuje řád ŠD a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele školy z družiny vyloučen. Ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák opakovaně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů. U ŠD základních škol nemá tento akt povahu správního řízení (ředitelka školy nevydává rozhodnutí, není možnost odvolání rodičů).

Dokumentace

V družině se vede tato dokumentace:

- a. zápisní lístek
- b. přehled výchovně vzdělávací práce,
- c. docházkový sešit,
- d. celoroční plán činnosti.

BOZP

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu. Pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvičnu, počítačovou učebnu, školní dvůr a sportovní areál), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZP a záznam o poučení je uveden v třídních knihách jednotlivých oddělení.

Pitný režim je zajištěn: rodiči, čajem ze školní jídelny.